

perpetuo exhibere teneatur? Quidam affirmant propter verba Christi apud Marcum, XVI, 15, et Joannem, XIV, 12; cum vero alii hæc verba non eodem modo explicant, non audemus affirmare sanctitatem sic intellectam essentialiter esse notam Ecclesiæ proprie dictam. Sic ferme de la Luzerne, *Dissertation sur les églises catholique et protestante*, t. II.

§ III. — De Catholicitate Ecclesiæ.

*Catholicitas* idem significat ac universalitas. Triplici modo Ecclesia dici potest catholica, videlicet ratione doctrinæ, ratione temporum et ratione locorum. Est catholica ratione doctrinæ, si omnem profiteatur doctrinam a Christo traditam; est catholica ratione temporum, si semper sit duratura. De duplici hac catholicitate modo dicemus, tractando de apostolicitate.

Ecclesia est catholica ratione locorum, si ubique sit diffusa; sub hoc respectu dici potest catholica, primo *successive*, si diversas orbis partes successive percurrat; secundo *simultaneæ*, si de facto per orbem universum diffundatur: quod triplici modo fieri potest, scilicet *physice*, si reipsa totum orbem impleat; *moraliter*, si per maximam orbis partem extendatur; et *relative*, si diffusionem suam alias societates christianas vincat.

Nonnulli theologi dixerunt solam catholicitatem successivam veræ Ecclesiæ esse essentialem: sic Melchior Canus, de Locis theologicis, l. 4, cap. *Postremo*, resp. ad 13<sup>um</sup> argumentum; Bellarm. l. 4 de notis Eccl. c. 7. Alii vero communiter docent catholicitatem simultaneam, sensu morali intellectam, veræ Ecclesiæ necessariam esse; hanc sententiam amplectentes, contendimus veram Ecclesiam debere esse 1<sup>o</sup> catholicam seu moraliter universalem; 2<sup>o</sup> constanter catholicam; 3<sup>o</sup> simultaneæ catholicam; 4<sup>o</sup> sufficere ut sit moraliter catholica, seu per orbem diffusa; 5<sup>o</sup> necessarium esse ut diffusionem suam cæteras societates christianas vincat. His notatis, sint propositiones sequentes:

PROPOSITIO PRIMA.

*Vera Christi Ecclesia debet esse catholica seu universalis.*

Notandum eam non potuisse dici universalem in suo exordio: fuit enim et debuit esse sicut granum sinapis, primum exigua, ut deinde velut arbor magna fieret.

*Prob.* adversus ministrum *Claude* et multos qui eum secuti sunt, et nunc etiam eodem modo sentiunt; dictus minister Ecclesiæ durationem in tres dividit ætates: eam quippe considerat ut crescentem sicut pueri crescere solent, ut aliquandiu in eodem statu manentem sicut viris consuetum est, et ut senescentem atque in senio catholicitate privatam.

Illud pro certo tenendum est quod probatur ex Scriptura sacra, ex Symbolo fidei et ex traditione: atqui ex Scriptura sacra, etc.

1<sup>o</sup> *Ex Scriptura sacra.* Gen. XXII, 18, Deus dicit Abraham: *Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ.* Unde sic: Ut ex illa promissione concludi possit Ecclesiam debere esse catholicam, duo sufficiunt: ut benedictio hic prænuntiata per Christum sit diffundenda; 2<sup>o</sup> ut gentes illius participes fieri non possint nisi Ecclesiam ingrediantur: atqui hæc duo certa sunt.

1<sup>o</sup> Benedictio hic prænuntiata per Christum est diffundenda. Nam eo præsertim textu nitetur fides Judæorum de adventu futuro Messias, et ejusdem expectatio. Præterea, B. Paulus ad hunc locum allusionem faciens, Gal. III, 16, ait: *Abrahæ dictæ sunt promissiones et semini ejus. Non dicit: Et seminibus, quasi in multis; sed quasi in uno: Et semini tuo, qui est Christus.* Ergo.

2<sup>o</sup> Gentes benedictionis hujus participes fieri non possunt nisi Ecclesiam ingrediantur. Ideo enim promissus erat Messias, et in eo benedicendum erat genus humanum, ut deleteretur maledictio per serpentem inducta, et salus obtineri posset: atqui, ex dictis, nulla est salus extra Ecclesiam: ergo nec benedictio in Christo. Porro



omnes gentes benedicendæ sunt in Christo, ex prophetia : omnes igitur ingredi debent Ecclesiam. Ergo.

Idem probatur ex Daniele, II, 34 et 35 : *Abscissus est lapis de monte sine manibus ; et percussit statuas in pedibus ejus... et factus est mons magnus, et implevit omnem terram.* Hæc autem celebris prophetia, quæ integra legenda est, communiter de Ecclesia Christi intelligitur et revera aliter explicari non potest : porro Ecclesia sic designata est catholica.

Ps. II, 8 : *Postula a me, et dabo tibi gentes hæreditatem tuam, et possessionem tuam terminos terræ.*

Malach. I, 11 : *Ab ortu enim solis usque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus, et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda.*

Act. I, 8 : *Et eritis mihi testes in Jerusalem et in omni Judæa et Samaria et usque ad ultimum terræ ; et XIII, 46 : Vobis oportebat primum loqui verbum Dei, sed quoniam repellitis illud... ecce convertimur ad gentes ; sic enim præcepit nobis Dominus : Posui te in lucem gentium ut sis in salutem usque ad extremum terræ.* Ex his textibus manifestum est Ecclesiam Christi debere esse catholicam, seu ubique diffusam.

*Prob. 2<sup>o</sup> ex Symbolo fidei.* Talis debet esse Ecclesia qualem eam esse profitemur ; atqui profitemur, et protestantes nobiscum profitentur in Symbolo, eam esse ubique diffusam ; profitemur enim eam esse catholicam, et vox *catholica*, obvio sensu accepta, significat extensionem ubique moraliter diffusam, ut ex innumeris SS. Patrum testimoniis probari posset.

*Prob. 3<sup>o</sup> ex traditione.* S. Cyrillus Hierosol. Catech. 18, n. 11 : *Catholica igitur vocatur (Ecclesia), quia per universum sit orbem terrarum diffusa, a finibus terræ usque ad extrema.* »

S. Optatus, lib. 2 in initio, contra Parm. » Ubi ergo » proprietas catholici nominis, cum Ecclesia dicta sit catholica, quod sit ubique diffusa ? »

S. Cyprianus, de Unitate Ecclesiæ, fere in initio : « Ecclesia luce Domini perfusa, per orbem totum radios

» suos porrigit. Unum tamen lumen est quod ubique » diffunditur, nec unitas corporis separatur ; ramos suos » in universam terram copia ubertatis extendit, pro- » fluentes largiter rivos latius expandit. »

S. Chrysost. in c. 11 Is., n. 2 : « Neque sol ita splendidus, neque lux ejus ita clara est ut sunt res ad Ecclesiam spectantes. »

S. August., I Tract. in Epist. Joan., n. 13, 2 part. « Numquid sic ostendimus Ecclesiam, fratres mei ? » Nonne aperta est ? Nonne tenuit omnes gentes ? Ecce » mons implens universam faciem terræ ; ecce civitas » de qua dictum est : NON POTEST CIVITAS ABSCONDI SUPRA » MONTEM POSITA. » Ergo.

## PROPOSITIO SECUNDA.

*Vera Christi Ecclesia debet esse perpetuo catholica.*

*Prob. 1<sup>o</sup> ex Scriptura sacra.* Daniel, II, 44 : *Suscitabit Deus cæli regnum quod in æternum non dissipabitur, et regnum ejus alteri populo non tradetur : comminuet autem et consumet universa regna hæc, et ipsum stabit in æternum.* Hæc prophetia intelligenda est de Ecclesia, ut jam diximus et omnes conveniunt : atqui ex illa sequitur catholicitatem Ecclesiæ debere esse perpetuam ; nam regnum illud a Deo suscitandum *non dissipabitur, alteri populo non tradetur, sed stabit in æternum* ; regnum autem quod ex universali fieret debile et tenue, jam esset dissipatum, vel alteri populo saltem aliquo modo traditum. Ergo.

Matth. XVI, 15 : *Portæ inferi prævalere non possunt adversus Ecclesiam : at si Ecclesia ex universali fieret exigua et constricta, jam portæ inferi adversus eam prævaluissent : ergo.*

*Prob. 2<sup>o</sup> ex Symbolo Apostolorum.* Christi fideles semper tenebuntur profiteri Ecclesiam esse catholicam : atqui repugnat eos teneri credere articulum qui posset esse falsus : ergo.



*Prob. 3<sup>o</sup> ex SS. Patribus.* S. Aug. Epist. contra Donatistas, vulgo de Unitate Eccl. cap. 6, multa congerit testimonia quibus demonstrat Ecclesiam ubique diffusam esse oportere; deinde ostendit sectam Donatistarum exiguam esse, et extra limites Africae non extendi, et statim concludit: « Date mihi hanc Ecclesiam, si apud vos est: ostendite mihi vos communicare omnibus gentibus. » Eodem modo loquuntur S. Optatus Milevitanus et multi alii: porro ille argumentandi modus probat omnibus persuasum fuisse Ecclesiam Christi jugiter catholicam esse debere absque obnubilatione; alioquin haeretici sic pressi respondissent se hic et nunc catholicos quidem non esse, sed tales postea futuros esse. Ergo.

*Dices:* Luc. XVIII, 8: *Filius hominis veniens, putas, invenient fidem in terra?* Certe ubi non est fides, ibi non est Ecclesia: ergo saltem in ultimis temporibus Ecclesia non erit catholica.

*R. 1<sup>o</sup>.* Etiam si concederemus Ecclesiam in ultimis temporibus non futuram esse catholicam, nihil contra nos sequeretur; nam de illa tractamus prout debet esse usque ad consummationem saeculi, non vero prout erit in ipsamet saeculi consummatione.

*R. 2<sup>o</sup>. Nego conseq.* Juxta communiorem enim et probabilior sententiam, verba Christi non sunt intelligenda de professione fidei, sed de fide efficaci et per charitatem formata: at fieri potest ut fides per charitatem formata decrescat et rara inveniatur, licet Ecclesia maneat catholica. Unde, vel illa verba referenda sunt ad destructionem Jerusalem, ut multi volunt, et sensus est quod eo tempore Christus paucos invenire debuerit qui in ipsum crediderint; vel referri debent ad ultima tempora, ut alii docent, et sensus erit quod tunc pauci futuri sint sancti: at, in utraque hypothesis, nihil adversus propositionem nostram concludi potest. Ergo.

## PROPOSITIO TERTIA.

*Ecclesia non tantum successive, sed simultanee catholica esse debet.*

Hæc propositio, licet non de fide, ut certa habetur, et sequentibus probatur argumentis. 1<sup>o</sup> Vox *catholica* sumi debet sensu obvio: atqui sensu obvio accepta, simultaneam et non successivam designat extensionem. 2<sup>o</sup> Christus regnaturus est a mari usque ad mare, nomen ejus futurum est magnum ab ortu solis usque ad occasum, Ecclesia ejus futura est mons magnus totam implens terram: atqui hæc simultaneam et non successivam exprimunt dominationem. 3<sup>o</sup> SS. Patres diversos urgebant haereticos, dicentes eos non habere veram Ecclesiam, quia non erant catholici; si persuasum habuissent catholicitatem Ecclesiae promissam esse successivam et non simultaneam, hoc argumentum nullius fuisset roboris, ut patet. 4<sup>o</sup> Profitemur in Symbolo Ecclesiam catholicam: singulis igitur diebus catholica esse debet. Ergo.

## PROPOSITIO QUARTA.

*Ut Ecclesia Christi sit catholica, sufficit quod per magnam orbis partem diffundatur.*

*Prob. 1<sup>o</sup>.* Ea sufficit diffusio qua verificantur verba quibus catholicitas promittitur Ecclesiae: atqui verificantur hæc verba, si Ecclesia per magnam orbis partem diffundatur; legitur enim in Scriptura, I Mach. 1, 2, Alexandrum obtinuisse omnium munitiones, interfecisse reges, pertransiisse usque ad fines terræ, accepisse spolia multitudinis gentium; idem fere dicitur de Nabuchodonosor, Daniel, II, 38; dicitur Romanos possedisse mundum.... atqui hæc omnia non sunt vera nisi sensu morali, et de sola extensione per magnam orbis partem



intelligenda sunt : ergo *a pari* sufficit ut Ecclesia, etc.

2° Prophetiæ de catholicitate Ecclesiæ mendaces esse non possunt : attamen mendaces essent, nisi in sensu morali supra exposito intelligerentur ; nulla enim est societas christiana, nec ulla fuit unquam quæ extensionem metaphysice universalem habuerit, imo nec eam habent omnes societates christianæ simul junctæ.

3° Sancti Patres dicebant Ecclesiam esse ubique diffusam : verum Ecclesia tunc non erat diffusa, nisi per magnam orbis partem. Ergo.

PROPOSITIO QUINTA.

*Necesse est ut vera Ecclesia cæteras societates christianas diffusionem suam vincat.*

*Prob.* Ut certissimum illud admitti debet quod ex Scriptura sacra et ex sanctis Patribus constat : atqui ex Scriptura sacra, etc.

1° *Ex scriptura sacra.* In textibus enim allatis, Ecclesia prænuntiatur ut *mons magnus* implens *universam terram*, ut *a mari ad mare, ab ortu solis usque ad occasum*, vel *usque ad extremum terræ* dominatura, ut *in omni loco* existens, etc. Porro talis figura alium excludit montem majorem vel æqualem, terram pariter implentem, aliam societatem similem, ubique pariter dominantem. Certe immerito dictum fuisset imperium Romanum totum occupare mundum, si aliud simul exstitisset regnum notum majus vel æquale. Ergo 1°.

2° *Ex sanctis Patribus.* Unanimiter enim sancti Patres assignant catholicitatem velut characterem veræ Ecclesiæ distinctivum, ut videre est in testimoniis eorum supra citatis et in multis aliis quæ citari possent, v. g., S. Cyrilli Hierosol. Cat. 18 : « Catholica Ecclesia, hoc enim proprium est nomen sanctæ matris omnium nostrum, quæ est sponsa Domini nostri ; » S. Paciani Epist. I ad Sympronianum Donatistam : « Christianus mihi nomen est. » Catholicus vero cognomen. » Antea in eadem epistola

dixerat : « Catholicum istud nec Marcionem, nec Apellem, nec Montanum sonat, nec hæreticos sumit auctorem. » At sancti Patres catholicitatem velut proprium veræ Ecclesiæ characterem non assignassent, si eam universalitate sua cæteras societates christianas necessario vincere non credidissent. Ergo.

*Visibilitas Ecclesiæ.*

Hinc sequitur veram Christi Ecclesiam eminenter visibilem esse debere ; impossibile est enim eam esse catholicam, id est, per maximam orbis partem diffusam et alias sectas sua diffusionem vincere, nisi eminenter sit visibilis.

Aliunde, si non esset eminenter visibilis, merito comparari non posset monti magno totam implenti terram, civitati supra montem positæ, radiis solis, etc.

Ipsi protestantes in prioribus fidei confessionibus agnoverunt veram Christi Ecclesiam debere esse visibilem, ut clare demonstrat illust. Bossuet, *Histoire des variations*, liv. 15 ; sed a catholicis graviter pressi, ut ostenderent societatem quæ ante Lutherum doctrinam eorum profiteretur, maluerunt dicere veram Ecclesiam invisibilem fuisse et in sinu Ecclesiæ romanæ delituisse, quam fateri se victos esse. Sic adhuc Néander, celebris professor in universitate Berolinensi, in sua *Historia Ecclesiæ*, et in aliis scriptis. Plures tamen inter ipsos reformatos ei contradicunt.

*Ecclesiæ indefectibilitas.*

Perpetuitas seu indefectibilitas visibilitatis Ecclesiæ sequitur ex dictis : semper credere debemus Ecclesiam catholicam ; at Ecclesia obscurata et invisibilis jam non esset catholica.

Errant igitur contra fidem Janseniani et Quesnellistæ, qui a protestantibus sub hoc respectu non multum recedentes, tenent Ecclesiam tam densa caligine aliquando obscurari, ut a rectis corde tantum dignosci possit. Hoc



excogitaverunt systema ut suas opiniones contra bullam *Unigenitus* ejusque defensores tuerentur. Itaque Clerus Gallicanus, in comitiis anni 1715, merito damnavit librum cui titulus : *Le Témoignage de la vérité*.

Eundem obscuritatis errorem in synodo Pistoriensi adoptatum, proscripsit Pius VI in bulla *Auctorem fidei*, anno 1794.

Notandum ibi agi de Ecclesia a Christo instituta, non vero de Synagoga seu de Ecclesia ante Christum existente : nullius igitur sunt roboris plurimi textus Veteris Testamenti a reformatis allegati.

Aliunde facile probant auctores Synagogam nunquam defecisse, et semper visibilem fuisse, etiam sub impiis regibus Achaz et Manasse. Tunc enim plures prædicabant prophetæ, in primis Isaïas : multi adhuc erant fideles, siquidem *sanguinem innoxium fudit Manasses multum nimis, donec impleret Jerusalem usque ad os* (IV Reg. XXI, 16). Non ita sanguinem innoxium effudisset Manasses, si omnes aut fere omnes impietatibus ejus adhæsissent. Vide *Bossuet* in exordio colloquii cum *Claude*.

§ IV. — De Apostolicitate Ecclesiæ.

Illa Ecclesia dicitur Apostolica quæ ab Apostolis originem ducit, id est, doctrinam eorum profitetur integram, et habet ministerium ab eis legitima successione derivatum. Duplex igitur est Apostolicitas : una scilicet doctrinæ, et altera ministerii. De utraque per sequentes propositiones dicemus.

PROPOSITIO PRIMA.

*Vera Christi Ecclesia debet esse Apostolica ratione doctrinæ.*

*Prob.* Vera Ecclesia puram Christi doctrinam profiteri debet; Apostolis enim Christus dixit : *Docete omnes gentes... servare omnia quecumque mandavi vobis*, Matth.

XXVIII, 20. Apostoli doctrinam Christi discipulis suis commiserunt tanquam depositum fideliter custodiendum : hi autem depositum acceptum suis successoribus transmittere debuerunt absque ulla vocum novitate, I Tim. VI, 20. Ergo.

Hanc propositionem admittunt protestantes, qui contendunt Ecclesiam Romanam esse deserendam, quia in pluribus a doctrina Apostolorum defecit.

PROPOSITIO SECUNDA.

*Vera Christi Ecclesia debet esse Apostolica ratione ministerii.*

*Notandum* duas requiri conditiones ut ministerium pastorale sit Apostolicum, scilicet, 1<sup>o</sup> successionem ab Apostolis non interruptam, 2<sup>o</sup> legitimam missionem, quæ etiam consecrationem importat; alibi enim probatur ordinationem ad validitatem sacramentorum necessariam esse. His præmissis,

*Probatur propositio* Scriptura sacra, testimoniis Patrum et ratione.

1<sup>o</sup> *Scriptura sacra*. Matth. XXVIII, 18 : *Data est mihi omnis potestas in cælo et in terra : euntes ergo docete omnes gentes.... Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi*; et apud S. Joan. XX, 21 : *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos*. Unde sic : Christus mittit Apostolos ad prædicandum Evangelium, et promittit se cum illis docentibus adfuturum esse usque ad consummationem sæculi : ergo successores sine interruptione habere debent.

Eph. IV, 11 : *Ipse dedit quosdam quidem apostolos.... alios autem pastores et doctores in opus ministerii...* Pastores igitur venire debent a Christo : at semper debent esse pastores in opus ministerii : ergo.

Hebr. V, 4 : *Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo tanquam Aaron*; sic et Christus non semelipsum clarificavit ut pontifex feret... In veteri lege nullus



poterat esse sacerdos aut levita nisi secundum ordinem a Deo præscriptum; ipse Christus non potuit esse pontifex nisi a Deo vocatus: ergo a *fortiori* nulli possunt esse legitimi pastores in Ecclesia, nisi secundum ordinem a Christo institutum et per Apostolos transmissum. Ergo.

Apostoli, verbis Domini innixi, passim instituebant episcopos qui sua vice alios præficerent episcopos et presbyteros. Sic Paulus et Barnabas per singulas ecclesias constituebant presbyteros, Act. xiv, 22. Idem B. Paulus ordinaverat Timotheum, illi tradebat regulas ad alios ordinandos, I Tim. v, 22; Titum reliquerat Cretæ ut presbyteros constitueret, Tit. 1, 5. Ergo 1°.

2° *Testimoniis SS. Patrum.* Tert. de Præscript. c. 32, sectas suo tempore existentes invicte debellat ex Apostolicitatis ministerii privatione: « Illis, *inquit*, possumus dicere: Edant ergo origines ecclesiarum suarum; evolvant ordinem episcoporum suorum, ita per successiones ab initio decurrentem, ut primus ille episcopus aliquem ex Apostolis vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseveraverit, habuerit auctorem et antecessorem. » Ergo a solis Apostolis vel ab Apostolicis viris legitima derivatur missio pastorum,

S. Irenæus, contra Hæreses, l. 3, c. 3, n. 2: « Per successionem episcoporum usque ad nos pervenientem, confundimus eos omnes qui quoquo modo præterquam oportet colligunt. »

S. Cyprianus, Epist. ad Magnum, de rebaptizandis Novatianis, ait: « Novatianus in Ecclesia non est, nec episcopus computari potest, qui Evangelica et Apostolica traditione contempta, nemini succedens, a seipso ortus est; habere aut tenere Ecclesiam nullo modo potest, qui ordinatus in Ecclesia non est. »

S. Optatus, lib. 2 contra Parmenianum, sic probat episcopos Donatistarum legitimos non esse pastores: « Vestra cathedræ vos originem reddite, qui vobis vultis sanctam Ecclesiam vindicare. »

S. Aug. de Baptismo contra Donatistas. lib. 3. cap. 2: « Unde Donatus apparuit? de qua terra germinavit? de

» quo mari emerit? de quo cælo cecidit? » Ergo quicumque suam originem per legitimam successionem ab Apostolis non ducunt, veri pastores esse nequeunt. Ergo.

3° *Ratione.* In ordine civili nemo potest legitime aliud exercere officium, nisi illud mediate vel immediate suscipiat ab imperatore, vel ab eis quibus suprema conceditur auctoritas: ergo a *fortiori* in ordine ecclesiastico nullus officium pastoris suscipere potest, nisi ad illud legitime fuerit vocatus, scilicet, ab eis quibus suprema spiritualis potestas fuit concessa: atqui solis Apostolis eorumque successoribus legitimis suprema spiritualis potestas fuit concessa, solis enim Apostolis Christus dixit: *Sicut misit me Pater, et ego mitto vos*; Joan. xx, 21. Ergo.

*Hinc sequitur* 1° eos qui seipsos constituunt pastores, vel institutionem recipiunt ab eis qui legitimam non habent missionem ab Apostolis descendantem, legitimos non esse pastores, sed *intrusos* et schismaticos; 2° legitimos non esse pastores in pluribus societatibus a se invicem communionem sejunctis, quia Christus missiones sibi contradictorias non dedit; 3° ministros extraordinarie a Deo suscitatos aut non futuros esse pastores, sed nuntios vel prædicatores sicut olim Prophetæ, aut ministerio pastorum non derogaturos; quia Christus, ministerii ordinarii et perpetui auctor, ut vidimus, sibi contradicere non potest. Qui autem ut ministros extraordinarios se exhiberent, missionem suam signis evidenter divinis probare tenerentur, alioquin nulla fides ipsis deberetur.

Advertendum est Ecclesiæ Apostolicitatem necessario junctam esse unitati: unitas doctrinæ est invariabilis; si est invariabilis, venit ab Apostolis; si venit ab Apostolis, est Apostolica. Idem dicendum est de unitate et Apostolicitate ministerii.